

„E VYNE“

Savaitinė Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius,

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ tur but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiūra. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės pranešimai ir tt., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklelių jų sugrąžinimui.

LIETUVOS VALDININKŲ SAVIVALIAVIMAI.

Kuomet Amerikos lietuviai socialistai pareiškė, kad jie neduos nei cento Lietuvos valdžiai, kol nebus panaikinta karo stovis Lietuvoje ir patikrinta laisvės žmonėms, tad dauguma kitų pakraipų laikraščių tuomi pasipiktino. Tačiau jei rimtai ir bešališkai pažvelgsime į Lietuvos valdininkų savivaliavimus, kurie tankiai net ligi kraštutiniausio barbarizmo prieina, tai vargu bau rasime rimtų motyvų šitam socialistų žygiui pasmerkti. Nesa tvirtinimas, kad provincijos valdininkų savivaliavimai įvyksta priešais aukštosios vyriausybės valią ir kad buk toki apsiereikšimai netoleruojami, yra vien tuščiais žodžiais. Štai prieš šiu žodžių rašytoją guli pusiau oficials dokumentai, kurie liudija, kad dauguma provincijos valdininkų savivaliavimų įvyksta vien todėl, kad aukštoji vyriausybė ir net kartais nekuri ministeriai tokius valdininkų darbus ne tik toleruoja, bet ir pačius nusikalčiusios globoja. Šių dokumentų teisingumą paliudija „Lietuvos Ukinitė“ ir „Sietyno“ tilpė tu pačių atsitikimų aprašymai.

Kadangi ty dokumentų prisiuntėjas, delei visiems žinomų priežasčių, užgina savo vardą spaudoje minėti, todėl tais dokumentais nei nesinaudosime. Užteks pasinaudojus aukščiausių laikraščių aprašymu, kurie apie tuos pačius atsitikimus rašo.

Siame „Tėvyne“ num. slaitytojas ras perspausdintą straipsnelį iš „Lietuvos Ukinitė“, kuriame aprašoma, kaip tulas klerikalų šulas Tučkas savivalio budamas Tauragės, o vėliau Mažeikių apskrįčių viršininku. Nors šitas žmogus yra visomis išgalėmis teisingas, bet net ir Vidaus Reikalų Ministeris ponas Skipitis, kuris priguli Santaros partijai, žulika Tučko globojo, kaip „neteisingai šmeižiamą valdininką“. Vadinasi tarpe Lietuvos valdininkų partijinių skirtumų nėra. Santaristis globoja savo draugą klerikalą ir savo, kaip ministro, autoritetu pridengia jo nedorus darbus. Šitas faktas kuoašciausiai liudija, kad Lietuvos aukštoji vyriausybė net tik kad nekirepia rimtos domės į žemesniųjų valdininkų savivaliavimus, bet net juos globoja ir mėgina pateisinti prieš visuomenę. Jei būtų kitaip, provincijos valdininkai nedrįstų pasižymėti tokiomis darbais, kuriuos galima prilyginti prie puslaikiųjų žmonių pasielgimų.

Toliau, šiaulių „Sietynas“ 18 num. šitaip rašo apie provincijos valdininkų darbus:

„Musų vietos „karaliukai“ milicijos nuovadų viršininkai, vyresnieji milicininkai nei teisių nei įstatymų nepripažįsta, užtat santykiuose su piliečiais „valios“ savo rankoms ir kančiams. Nagai, tas azia-

ty įrankis, tapo paskutinį laiką milicijos emblema (ženklų): retas vyresnysis be jos viešai pasirodo, ji gi vis didesnį plyšį daro tarp gyventojų ir valdžios. Faktų daug čia nereikia: jų semk kiek nori iš by kurio provincijos kampo ar centro. Štai, pavyzdžiui, pora tipingesnių apsiereikimų:

Čionai aprašoma, kaip vieno šiaulių buro pirmininkas pil. Kazys Mikalčius iš šiaulių kaimo, šiaulėnų val. atvyko į Diktariškį prašyti pagalbos nuo mokytojų B. Urbano, A. Tarvydo, Pr. Viluno, Pr. Zilevičiaus ir mokyklos K-to pirmininko V. Butrino, prieš Radviliškio nuovados milicijos viršininko Jokubausko ir šiaulėnų milicininko Jansono nežmoniškų persekiojimus pil. Mikalčiaus, kurio vietinatinu prasikaltimu yra, kad jis pastebėjo viešai vienam milicininkui, kam jis leidžia smulklinukui šventadienį šinkuoti per užpakalines duris ir šiaulių burio vardu padavė ant to milicininko skundą, kurį skyrium patvirtino raštu ir vieno kaimo ukininkai. Už šitą neva nusikaltimą pil. Mikalčius buvo po kelis kartus aukščiausių minėtų valdininkų šaukiamas neva tyrinėjimui ir vis buvo nežmoniškai mušamas ir verčiamas pasirašyti po melagingai parašytą protokolą. O pasiskundęs Mikalčius į aukštesnės valdžios instancijas, sulig „Sietyno“ pranešimo, štai ką gauna:

„Nukentėjusis Mikalčius duoda atitinkamom įstaigom skundas, bet kolei kas bus, jis jau šiaulių Apskrities Viršininko sulig to paties milicininko Jansono pranešimo administratyviai nubaustas 200 aukų. pabaudos arba dviem savaitėm (sic!) arešto už „rėkavimą ir vartojimą neatitinkamų žodžių viešoje vietoje (mat kaltas buvo, kam prie kitų nurodė milicininkui neteisėtai šinkavimą ir jo nežiurėjimą savo pareigų) ir pabauda su grasinimu pasodinti jau skubotai išieškota, nedavus laiko nei skųstis dėl jos toliau.“

Toliau „Sietynas“ paduoda dar vieną įvykį, iš kurio galėtų pasimokinti ir aziatų barbarizmas. Cituojama iš „Liet. Balso“ 64 num. aprašymas vieno atsitikimo Raseiniuose: „Rugs. 9 d. apie 5 val. po pietų, pačiame viduryje miesto, netoli nuo gimnazijos, buvusis II nuovados milicijos viršininkas, dabar einantis apskrities milicininku. Nors šitas žmogus yra visomis išgalėmis teisingas, bet net ir Vidaus Reikalų Ministeris ponas Skipitis, kuris priguli Santaros partijai, žulika Tučko globojo, kaip „neteisingai šmeižiamą valdininką“. Vadinasi tarpe Lietuvos valdininkų partijinių skirtumų nėra. Santaristis globoja savo draugą klerikalą ir savo, kaip ministro, autoritetu pridengia jo nedorus darbus. Šitas faktas kuoašciausiai liudija, kad Lietuvos aukštoji vyriausybė net tik kad nekirepia rimtos domės į žemesniųjų valdininkų savivaliavimus, bet net juos globoja ir mėgina pateisinti prieš visuomenę. Jei būtų kitaip, provincijos valdininkai nedrįstų pasižymėti tokiomis darbais, kuriuos galima prilyginti prie puslaikiųjų žmonių pasielgimų.

Toliau, šiaulių „Sietynas“ 18 num. šitaip rašo apie provincijos valdininkų darbus: „Musų vietos „karaliukai“ milicijos nuovadų viršininkai, vyresnieji milicininkai nei teisių nei įstatymų nepripažįsta, užtat santykiuose su piliečiais „valios“ savo rankoms ir kančiams. Nagai, tas azia-

„Bolševikų agitatoriai del valstybės pamatų griovimo baudžiami sunkiuoju kalėjimu, musų gi privilegijuotieji „bolševikai“ daug rimtesni ir pavojingesni ty pamatų griovėjai, gau-na tik tėviškų pabarimus, po kurių dar smarkiau raižo piliečių nugaras nagaikomis ir įvairę visiems baimės, liuosai „sauliauja“ ir „naudojasi“ tyčiodamies iš konstitucijos ir piliečių laisvės.“

Skaitai žmogus tokius įvykius ir savo akim nenori tikėti. Nejaugi tokios kraštutiniausio barbarizmo scenos gali atsitikti Lietuvoje? Nejaugi?! Ir skaudama širdimi turi sutikti su įvykusiais faktais, kad ištikrųjų aziatiškojo barbarizmo liekanos duksta musų tėvynėje ir slėgia Lietuvos žmonių gyvenimą. Nors kiek kultūriškoje šalyje griežčiausiai uždrausta mušti ir didžiausį prasikaltėlių, o Lietuvoje žiauriausiu būdu mušama net moterys ir jų darnešios moterysl. Ir už šitokių savo darbus Lietuvos milicijos barbarai gauna vien „tėviškų pabarimus.“

Ištikrųjų reikia stebėtis neapsakomu Lietuvos žmonių kantrumu. Juk nors kiek pilietiška subendrusioje šalyje, šitoki milicijos viršininkų-barbarų patys piliečiai pakabintų ant pirmutinio telegrafo stulpo. Nors ir kantrūs Lietuvos žmonės, tačiau ir jų kantrybei yra saikas. Tas plyšys tarpe valdžios ir piliečių, apie kurį „Sietynas“ kalba, su kiekviena diena didėja ir nėra abejonės, kad trumpoje ateityje turės įvykti Lietuvoje rimtų atmainų. Nesa nėra mažiausios vilties, kad dabartinis Lietuvos vyriausybės kada nors įstengs tinkamą tvarką padaryti kaip šalies viduje, taip ir užsienio politikoje. Šitaip pradeda įsitikinti ir Lietuvos visuomenės priekyje stovinti žmonės ir todėl yra manoma, kad nebetoli tas laikas, kuomet Lietuvos žmonės, kankinami aziatiškojo barbarizmo šmeikų, pareikalaus savo vyriausybės pasitraukti, jei ji laiku nesusi-pras ir pati nepasitrauks. Ir mes, amerikiečiai, širdingai pasveikinsime ir kuogalėdami paremsime tokį Lietuvos kankinamų žmonių žygį!

PERŽVALGA

„Klerikalų vadų „kultūriškumas“. — Kiekvienas doras ir pažangus lietuvis piktinasis delei Amerikos lietuvių klerikalų spaudos kolonijų ant kitų įsitikinimų žmonių. Tačiau ne kiek toliau nubėgę ir jų viršūnės Lietuvoje.

Steigiamojo Seimo krikščionių demokratų frakcijos vadas kun. Krupavičius irgi vien kolonijom ir pravardžiamais savo priešus mėgina nugalėti. Štai kaip prof. Voldemaras „Lietuvos Balse“ apie tai rašo:

„Neaukščiausių valdžią pasirodė ir jos gimdytojai krikščionys demokratai. Jie reikia kur su demokratizmu gėra dalyką, užtenka išieiti Krupavičių, o jei kur jam tenka ginti silpną poziciją, tai jis moka ją visai sukompromituoti. „Aš nežinau ir nenoriu žinoti, kur jis auklėtas, bet visiems mums tasi akysna, kad jis turi karčiamus manieras. Jis kalbėjo apie „L. B.“ provokacijas, mane, „Pažangą“ ir tt. Mes jau pažįstam jo perlus iš „Laisvės“, kur jis pasivadinęs Keršūn drapstė mus purvais. Jei jam patinka koloti ir pravardžiuotis, tegu sau sveikas daro. Tik ar tam tinkama Seimo tribuna, tai jau kitas klausimas. „Bet ir su savo oponentais Seime kun. Krupavičius bandė apsidirbti karčiamais priemonėmis. Iš atstovo Kairio paraiškimo, kad vyriausybė neskaitė reikalingu ptraukti musų pusėn Vilniaus gyventojų, o tik geriosios Varšavų, Krupavičius norėjo įrodyti, kad socialdemokratai daugiau siūlo nei Hymano projektas.“

Tai gi ar galima norėti, kad klerikalinių laikraščių redaktoriai mokėtų kultūriškai kovoti su savo idėjos priešais, jei net aukščiausias jų autoritetas —

St. Seimo farkcijos vadas, karčiamos priemonėmis bando apsidirbti su savo oponentais.

„Vėl lietuviai apgauti. — „Naujienos“ praneša, kad Chicagoje vėl įvyko piniginių skandalas. Tuli prigavikai: Jonas Žitkus ir Stasys Matas, kurie, anot „Naujienų“ pareiškimo, prigulėjo prie vyčių organizacijos, tik per vieną mėnesį surinko nuo Chicago lietuvių \$75,000, žadėdami jiems didelių „specialių“ nuosimčius į trumpą laiką, pasitaromis dienomis su tais pinigais pabėgo. Taipgi sakoma, kad pražuvimo pavojuje yra dar apie tris milijonai dolerių lietuvių pinigų.

Nors tai yra skaudi pamoka tiems žmonėms, kurie tiki į visokių „stebuklų“ greito pralobimo, tačiau ji neišvengina, nes dauguma lietuvių dar ir šiandien daugiau pasitiki visomis prigavikams, negu valdžios kontroliuojamiems bankams. Į šitai turėtų atkreipti dėmesį kiekvienas lietuvis, kuris vis dar tiki, kad su šimtu dolerių galima milijonierium patapti ir kiša savo paskutinį centą į visokių apgavikų kišenes.

„Nepasitiki Tautos Fondu. — Kauno vyskupas Karys-Karevičius atsiuntė laišką SLRKA. dvasiškam vadovui kun. N. J. Petkui, kuriuomi įgalioja Amerikos lietuvių kunigus rinkti, kontroliuoti ir persiųsti tiesiog Kaunam aukas „katalikiškam“ universitetui įkurti. Nors klerikalinė Federacija ir nutarė per savo Tautos Fondą surinkti \$50,000.00 minėtam „universitetui“, tačiau matomai net Kauno vyskupas nepasitiki Tautos Fondui ir todėl geriau bevelija, kad tas aukas rinkty ir kontroliuotų patys klebonai.

Bet kas gali pasitikėti Tautos Fondu? Juk šitas fondas ne vienam prakilniam tikslui aukas rinko, tačiau niekuomet jų neatidavė tam, kam jos buvo surinkta ir visuomet jais naudodavo klerikalinės politikos tikslams. Pereitame „Tėvyne“ num. tilpų Lietuvos Raudonojo Kryžiaus atsiuokimas, kuriame prašoma aukų gelbėjimui lietuvių, esančių Rusijos bado nasrtiose ir tame atsiuokime aiškiai pasakyta ir net pabrėžta:

„Pusę metų atgal, šiuo reikalu Lietuvos Raudonasis Kryžius kreipėsi į Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Rėmėjų Draugiją Amerikoje, bet ligi šiol kalbamoji Draugija neteikė duoti mums net atsakymo, kaži kas uždarė jų širdis.“

Tačiau šita Tautos Fondo globojama draugija ligi rugpjūčio 1 d., 1921 m., yra surinkusi nuo Amerikos lietuvių \$61,740.37 Lietuvos Raudonajam Kryžiui aukų. Kur Tautos Fondas tuos pinigus padėjo, jei neduoda nei atsakymo į L. R. Kryžiaus prašymą aukų? Aukautojai, ar tylysitė? Pareikalaukite, kad Tautos Fondas tuos pinigus perduotų Liet. Raud. Kryžiui. O jei neklauis, tai patraukite teisman! Apgaudinėjamas žmonių šioje šalyje nėra toleruojamas.

„Pasisako savo tikslus. — Savu laiku paminėjome „Tėvyne“, kad besitariant SLA. Pildomosios Tarybos rinkimams, Brooklyno „Laisvė“ labai susirupino SLA. reikalais. Tuomet pažymėjome, kad nors aiškiai ir nepasisakoma to susirupinimo priežasties, tačiau spėjome, kad „Laisvė“ norisi matyti, kad SLA. valdytų komunistai. Ir tas musų spėjimas dabar pasitvirtina.

Štai „Laisvės“ ketvirtojo redaktoriaus pagalbininkas p. R. Mizara, kuris yra SLA. 83 kuopos nariu, bevažinėdamas po Suv. Valstijas su komunistų kuojų kromeliu, sakosi sužinojęs, kad 95 nuosimtis SLA. narių yra labai nepatenkinti savo organu ir visos Centro valdybos

politika. Bet pirmoje vietoje SLA. nariams esą labiausiai nepatinka „Tėvyne“ rėmimas Lietuvos „buožių“ valdžios ir „Tėvyne“ redaktoriaus politika. Ir todėl p. Mizara štai kokį patarimą per „Laisvę“ duoda SLA. nariams:

„Skundais dalykų stovio nepagerinsime, draugai“ darbininkai. Jei mes norime, idant panašūs dalykai neatsikartotų, idant mus organizacijos, tik per vieną mėnesį surinko nuo Chicago lietuvių \$75,000, žadėdami jiems didelių „specialių“ nuosimčius į trumpą laiką, pasitaromis dienomis su tais pinigais pabėgo. Taipgi sakoma, kad pražuvimo pavojuje yra dar apie tris milijonai dolerių lietuvių pinigų.

Nors tai yra skaudi pamoka tiems žmonėms, kurie tiki į visokių „stebuklų“ greito pralobimo, tačiau ji neišvengina, nes dauguma lietuvių dar ir šiandien daugiau pasitiki visomis prigavikams, negu valdžios kontroliuojamiems bankams. Į šitai turėtų atkreipti dėmesį kiekvienas lietuvis, kuris vis dar tiki, kad su šimtu dolerių galima milijonierium patapti ir kiša savo paskutinį centą į visokių apgavikų kišenes.

Kad p. Mizara taiso sau kelius į „Tėvyne“ redaktoriaus, tai tas nenuostabu ir jam to teisės niekas negali užginti — mes linkime jam to pasiekti; taipgi nenuostabu, kad jam norisi matyti ir Pildomojo Taryboj artimus savo draugas, tačiau turime pastebėti, kad yra labai negražu kolotiis ir nepamatuoti žeminti organizacijos viršininkus, kad tuomi palengvintus sau kelią į SLA. Centrą. Pagaliau p. Mizara, kuris proteduoja turis teisę į SLA. viršūnes, turėtų žinoti nors SLA. įstatus ir taisykles, kurie draudžia SLA. nariams nepamatuoti kolioti savo viršininkus ir sulig įstatų nurodymu, kiekvienas narys už koliojimą savo viršininkų, gali būti nubaustas net išbraukimu iš SLA.

Ką SLA. nariai turi rinkti į Pildomąją Tarybą — ne „Tėvyne“ reikalas jiems tai nurodinti. Jie ligi šiol patalkė išsirinkti atitinkamus žmones, iš savo viršininkus, pataikys tai padaryti ir ateityje. Tačiau pravarutų pažvelgti kiek ištikrųjų „Laisvės“ redaktoriai ir jų auklėtiniai rupi SLA. Ir kad tą sužinojus, užtenka prisiminti vien Hartfordo atsitikimą, kur „Laisvės“ auklėtiniai ir p. Mizaro garbinami kaip „darbininkiški asmenys“ provokatoriškai įskundė SLA. valdžiai. Ką į tai pasakė p. Mizara, jei jam ištikrųjų taip labai rupi SLA. reikalai? Nieko. O „Laisvės“ redakcija mėgino tuos provokatorius net teisinti, kaltindama ir koliodama „Tėvyne“ redaktorių ir Pild. Tarybą.

Kaslink „Tėvyne“ redaktoriaus ir Pildomosios Tarybos „tarnavimo“ p. Mizaros „mirtiniams neprieteliams“, tai tiek tegalima pasakyti: SLA. dar kol kas nėra komunistinės diktatūros, todėl ir „Tėvyne“ redaktoriaus, ir Pildomojo Taryba yra priversti skaitytis su SLA. įstatais ir Seimų nutarimais, suprantama, ir p. Mizara, ir jo vienminčiams patiktų ir „Tėvyne“ redaktoriaus, ir Pildomojo Taryba, jei jie sektų „Laisvę“ — kovotų prieš Lietuvos nepriklausomybę, niekintų viską, kas tik yra lietuviško ir tarnautų Rusijos reikalams. Bet SLA. įstatai ir Seimų nutarimai to neleidžia daryti. Jie reikalauja, kad lietuvių tautos reikalai ir Lietuvos nepriklausomybės obalsis būtų laikomi SLA. pagrindiniais tikslais. O SLA. įstatus ir Seimų nutarimus, net su pagalba valstijų apdraudos departamentų, priversti savo viršininkus pildyti.

Kas aukščiausia stovi: salionas, bankas, ar lietuviškas bonas? Atsakymas: salionas kvailina, bankas išnaudoja, bonas laisvę kuria. Spreks dar bar patsai.

LAISKAS I REDAKCIJĄ

Gerbiamoji Redakcija, prašau neatsakyti atspausdinti jūsų laikraščio „Tėvyne“ skiltisė šį mano laišką: 1920 m. spalio mėn. pabaigoj, man teko susipažinti su vienu amerikiečiu lietuviu, kuris buvo parvažiavęs Lietuvon tik pasišvėrėti, kaip jis pats išsireiškė, o paskui vėl grįžo Amerikon. Tai atsitiko taip: aš pabėgęs iš lenkų belaisvės, pabaigiau gydytis jau Kaune Karo Ligoninėje ir, po tam tarnybos reikalais buvau komandiruojamas į Panevėžį. Važiuojant traukiniu, pasitaikė mano kupe, ir tas, aukščia minėtas, amerikietis. Mudų su juo gražiai įsikalbėjom. Aš jam pasakoju apie musų keliuomenę, jos atliktus milžiniškus darbus ir karžygiškus žygius; paskui, kaip mane sužeidė lenkai po Seimais, kaip paėmė į belaisvę, kaip aš išbėgau iš jų ir, kad baigiau gydytis jau Kaune. Jis man pasakojo apie Amerikos lietuvių gyvenimą, jų kovą su lenkais (žinoma tik namine) ir tt. Abelnai trumpam laikui tapova draugais. Drauge gerėm, drauge valgėm visą trumpą musų kelionės laiką. Žinoma tik išlaidas padėjęs jiai, neleidamas man aktyvoti pinigų. Iš jo griežto nusistatymo prieš lenkus, jo vaishingumo prie lietuvių karvių — aš supratau, jog didelių tėvynės mylėtojų — patriotų esant. Savaitė praslinkus aš vėl tarnybos reikalais turėjau grįžti Kaunam. Likimo, turbūt, buvo lemta dar kartą, gal ir paskutinį, pasimatyti man su tuo pačiu amerikiečiu, (gaila, kad jo antrašio ir pavardės neužrašiau, bet rodo, kiek pamenu, Ežerėnų aps. Kauno gub.) tik visškai jau grįžtančiu vėl Amerikon, drauge su savo artima gimnaitė, o gal ir sesute, kuri, kaip matyt, taip pat patriotė, nes pažvelgus paskutinį kart į Nemuną, traukiniui per jį bėgant, gaudžiai apsišverkę matydama jį ramiai sau vingiuojant, jau laisvoje savo Tėvyneje Lietuvoje, per laukus, miškus ir pievas. Kaip man teko vėliau sužinėti iš mano švogerio, grįžusio neseniai iš Amerikos, kad bene tik nebus tas patys amerikietis rašęs, kaip jam teko matytis ir kalbėti su vienu karininku-leitenantu Lietuvoje, kuris sužeistas papuolė į lenkų belaisvę ir, kaip paskui jam pavyko pabėgti, — laikraščio „Tėvyne“ skiltysė.

Tad labai norėčiau sužinoti jo antrašą, kad atsidėkojus jam už vaishingumą, su koku jis mane sutiko Lietuvoj, kurio aš niekuomet negaliu užmiršti, patriotizmą, priimančią Lietuvos karžygiams, o ypač man, kaip po daug perkentusiam vargų ir nelaimių Lietuvos atstatymo dirvoje nuo pirmutinių jos gyvenimo dienų.

Todel prašau to garbaus amerikiečio atsiiepti — parašant man asmeniškai laišką šiuo antrašu: Lietuva, Kaunas, Krašto Apsaugos Ministerija, Butų Skyrius, Leitenantui V. Išaui.

Už laisvę, už Vilnių, už Lietuvą! Pirkime bonus.

Maž daug tokį įspūdį gavau Bostone laike savo atostogų, kurios buvo labai trumpos, bet prirašyti iš to trumpo laikotarpio būtų galima labai daug, bet dėl stokos laiko ir užimimo bereikalingai laikraštyje vietos, šiuoni užbaigiu savo trumpą aprašymą.

Keliauninkas.

LIETUVIAI AMERIKOJE

SO. BOSTON, MASS.

(Šį mano atostogų laikotarpio). Vos prabėgus penkiai metai nuo to laiko, kuomet aš Bostoną apliečiau ir vykau į vakarines valstijas, tačiau laikotarpį ty penkių metų Bostone įvyko daug permaitų. Tiesą, gal ne vienas pasakys, kad Bostone kaip buvo toje pačioje vietoje taip ir dabar yra. Taip, bet pažvelgime atidžiau į jo vidurinį įdėjimą, o ten pamatysime daug įvairių ir visai neiktų „stebuklų“.

Buvo tai 1917 metai, kuomet aš Bostoną apliečiau. Tuose laikuose Bostone buvo jau trys laikraščiai: „Atėitis“ — tautininkų, „Keliavė“ — socialdemokratų ir jezuitų organas „Darbininkas“. Visų čionai paminėtų laikraščių administracijos bei ofisai buvo ant Broadway, t. y. dailiausioje ir geriausioje biznio vietoje.

Šiandien, kuomet laike savo atostogų nuvykau Bostonan, tai rašau visai ką kita, negu buvau patikęs. Toje vietoje kur buvo tautininkų laikraščio ofisas, t. y. ant kampo Broadway ir E. st., kur buvo ant langų užrašyta: „Atėitis“, šiandien toje pat vietoje radan jau kitoki parašą, kuris užrašytas didžiausiomis raidėmis: „Švento Juozapo Sąjunga.“ Reikia toje pat vietoje kur buvo leidžiamas darbo žmonių laikraštis, kuris visuomet gindavo darbo žmonių reikalus ir kovojo prieš darbininkų striandėjus, šiandien toje pat vietoje leidžiamas jezuity organas, kuriam nei kiek nepelina darbo žmonių reikalai, nors kartais jie ir stengiasi žmoniems įkalbėti, buk ir jie yra darbo žmonių gynėjai ir jų reikalais rūpinasi. Jie pat vietoje, kur visuomet susirinkdavo savo protu protaujanti žmonės, aptarti darbininkų reikalus bei suteikimą pagalbos nepriklausomai Lietuvai, šiandien toje pat vietoje susirenka jezuitiški konfratrai ir daro tarimus, kaip būtų galima geriau apmulkinti prastus darbo žmones, kad galėtų juos geriau išnaudoti savo jezuitiška politika.

Akvaizdoje čionai paminėtų faktų, Bostone įvyko jdomių permaitų penkių metų laikotarpį, delei kurių tui jaučiasi pažangę pirmyn ir

Kas aukščiausia stovi: salionas, bankas, ar lietuviškas bonas? Atsakymas: salionas kvailina, bankas išnaudoja, bonas laisvę kuria. Spreks dar bar patsai.

Lai gyvuoja SLA. 28 kuopa! Ed. Ciocių, kuopos organizatorius.

PITTSTON, PA.

Spalio 2 d. mūsų mieste įvyko pra kalbos — kalbėjo advokatas F. J. Bagočius iš Boston, Mass. reikale Lietuvos Laisvės Paskolos. Prakalbas surengė vietinė paskolos stotis. Musų trūkumadariai komunistai pakėlė lermą. Mat gerb. F. J. Bagočius savo kalboje nurodė aiškias priežastis dėl kurių Lietuva negali būti paversta netik vokiečių bei lenkų, pagaliau nei vandyk rusų, nors Trockio pasekėjai gatai visą savo širdį Trockiui atiduoti. Devyniasdešunį metų mūsų tautos širdis ošimtuosi lietuvių geidžia nepriklausomos Lietuvos ir už jos laisvę nesigaili atiduoti savo gyvytis, todėl pergalė lietuvių pusėje.

Kadangi prakalbų rengėjai neturėjo policijos, tai reikėjo patiemis su trūkumadariais apsidirbti. Trūkumadarių vad. tulas Miller tapo „stri-magalyne“ iš svetainės išprašytas, o jo pasekėjai patys rėkdamai prasišalino.

Antras kalbėjo kun. Bumša — vietinis. Aukų padengimui lėšų surinkta \$1625.

Vakare aštuntą valandą adv. F. J. Bagočius kalbėjo Scrantone, tad šie galvatai — rusiškos kultūros nešėjai, ir Scrantoną su savo „apsivietu“ nusidangino. Bet scrantoniečiai lietuvių pajutę trūkumadarių atsilankymą, pakvietė policiją ir juos priderindami pasitiko. Reikia pastebėti, jog visi trūkumadariai buvo apsaugę nuo „munšainio“.

Atėityje, norinti apsaugoti nuo šių „ragučių garbintojų“, lietuvių svetainėse turėtų būti policija, arba trūkumadarių visai į svetaines neįleisti, nes leisti kelt tamsuoniams lermus mūsų susirinkimuose, daro lietuviams gėdą.

WILSON, PA.

Šiame mieste yra tulas žmogus, kuris jaučiasi SLA. 287 kuopos valdonu. Jisai pernai metais savo korespondencijoje „Velykų skandalas“ mane išvadino „nekuikuringa bobele“, nes buvau aš ardanti kuopos vienybę ir tuomi mažinanti vietos SLA. darbuotojų energiją. Aš tuomet nutylėjau, nes nenorėjau užimti „Tėvynėje“ brangios vietos tušiom polemikom. Mat aš tuomet pasakiau kuopos susirinkime, kad šitas žmogelis su savo drauguais pasielgė sauvališki perkeldami kuopos susirinkimus ant kitos dienos, nieko nariams apie tai nepranešdami ir užtat gavau išskioti „nekuikuringa bobele“.

Tačiau dabar negaliu nutylėti, matydama kaip šitas „kulturingas“ žmogelis elgiasi, tuomi žemindamas ir visos kuopos vardą, nes jisai yra net kuopos valdybos nariu. Jo „kulturingumas“ apsirėškia vien tame, kad jisai labai energiški platina tarpe savo viengencių „mokslišką skytimelį“ vadinama „munšainiu“, kurio pripila į galvas savo pasekėjų, kad tie kuodagausiausiai platintų jo skelbiamą „kulturą“. Istikrųjų reikia stebėtis, kad žmogus kuris save vadina bolševiku ir nuolatos giriasi esąs susipratusių darbininkų, galėtų taip nesąžiningai išnaudoti savo viengencių, kurių daugumos moterys šaukiasi pagalbos iš Lietuvos. O gal visi bolševikai taip daro? Gal jiems tik ant lupų darbininkų reikalai stovi, o širdyje slapiai tu pačių darbininkų išnaudojimo tikslai. Juk čionai žmonės taip mažai uždirba ir štai neva darbininkų užtarčias sten-giasi ir tuos pačius kelis skatikus ištraukti. Bet idomiausia yra, tai šito tamsaus darbo kombinacija: geras katalikas šitus nuodus pagamina ir pristato geram bolševikui, o pastarasis jais girdo savo viengencių ir tuo patim laiku giriasi, kad jisai yra labai kulturingas ir platina tarpe vietos lietuvių apšvietą.

Tai yra smerktini darbai, tačiau SLA. nariams jie yra dvigubai smerktini, nes kuopos viršininkai jais užsilma. Ir kadangi man, kaip SLA. nariui yra brangus mūsų organizacijos vardas, todėl negalėjau šito nutylėti ir jei ateityje šitoki darbai neapsistos, tai busiu priversta paskelbti ir šitų žmonių vardus.

SLA. narė.

LAISVAS SKYRIUS

(Už išreiktas šiame skyriuje mintis Redakcija neima atsakomybės)

AR GALIMA LIETUVOJE APSIGYVENTI?

„Tėvynės“ 40 num., vietinių žinių skyriuje aprašyta „Tėvynės“ redaktoriaus pasikalbėjimas su p. M. Yču, kur tarp kitko p. Yčas išsitaręs sekančiai Amerikiečiai bėgdami iš Lietuvos atgal Amerikon nepataisys to blogo, kuris šiandien yra Lietuvoje. Pareiga kiekvieno tikro lietuvių apsigyventi Lietuvoje ir stengtis visomis išgalėmis gerinti ir tobulinti Lietuvos gyvenimą. Ant galo matyti ir „Tėvynės“ redakcija su tomi sutinka, nes priduria: „Su šitokia p. Yčo nuomone sutiks kiekvienas blaivai protaujantis žmogus.“ Todėl malonės „Tėvynės“ redakcija leisti ir man kelis žodžius apie tai išsitar-ti, nes aš buvau Lietuvoje ir teko patirti tos aplinkybės, kuriose atsiduria sugrįžę amerikiečiai.

Aš dirbau del Lietuvos nepriklausomybės jau nuo 1903 m. ir buvau vienu iš tų darbininkų, kurių kiekpos nedrebėdavo užsiminus apie lietuvi-

bę ir niekuomet nevengiau progos prisipažinti lietuvių esąs. Ir štai su-silaukiamie nepigulmingos Lietuvos! Balandžio 9 d., 1921 m., mečiau viską ir išvažiavau Lietuvon su šyp-sancia viltimi, kad galėsiu užbaigti gyvenimą nepriklausomoje Lietuvoje. Pirma, negu apleidau šią šalį, buvau parsitraukęs iš Suv. Valst. Žem-dirbystės Departamento 16 įvairių knygelių apie žemdirbystę ir gyvulių auginimą, manydamas Lietuvoje apsigyventi ant ukės ir ukį vesti sulig Amerikos sistemoms.

Su tokiais troškimais pasiekiau Lietuvą, tačiau tuojau teko patirti, kad Lietuva nėra tokia, kokią mes, amerikiečiai, vaizduojamės. Lietuva daugumoje valdo tokis elementas, kuris prieš pasaulinį karą drebėjo iš baimės, kad kas jį nepavadinyt lietuviu, nes tą jisai laikė už didžiausią gėdą ir pažeminimą jo ypato. Taip, jie tuomet gėdinosi lietuvių vardo, tačiau šiandien jie valdo Lietuvą ir stengiasi nedaleisti tikram lietuviui, amerikiečiui apsigyventi Lietuvoje!

Kaip daugeliui kitų amerikiečių, taip ir man prisėjo eiti nuo Anosiaus pas Kaiposių ir net pas patį Erodą, kad gavus leidimas apsigyventi Lietuvoje ir štai pagaliau Krašto Apsaugos Departamento vienas valdininkų man šitaip pasakė:

— Ne čia Tamstos tėvynė — va-žiukai į Maskvą — ten jūsų tėvynė! Nors šitas Krašto Apsaugos De-patamento valdininkas labai silpnai lietuvių kalbą vartoja — jisai daugiausiai kalba rusiškai, tačiau jisai turi teisę mane siųsti į Maskvą — Rusiją siulu man už tėvynę!

Mano visos viltys turėjo išsisklaidyti, nes man už gerus mano darbus del Lietuvos labo atmoka blogu — mane ištrėmė iš Lietuvos kaipo tremtinį! Nesa Užsienio Reikalų Mi-nisterija man leido ilgusiaiai Lietu-voje gyventi tik ligi spalio 10 d., 1921 metų. Man, regis, primeta bolševizmą ir Suv. Valst. pilietybę. Net ir p. Balutis pasakė, kad toki Lietuvos įstatymai. Žinoma aš ne-laukiau ligi paskutinės dienos, kad mane turėtų ištrėmti (deportuoti) iš Lietuvos, kaip kokį prasižengėlį, tas butų per daug skaudu lietuviui sielai, tiek dirbusiam del Lietuvos labo, todėl birželio 10 d., 1921 m., pats apleidau Lietuvą su skaudama širdimi, kaipo Lietuvos tremtinis. Trau-kinyje sutikau dar 5 kitus tokius Lietuvos tremtinius, kurie įstaty-mais buvo verčiami apleisti savo tėvynę.

Mes visi nesigėdinom lietuvių var-do — mes norėjome apsigyventi Lietuvoje, kad pabaigus savo amžį gintiniam krašte, tačiau mums ne-leido gyventi savo tėvynėje. Ir ne-leido vien užtai, kad mes pirmiausiai ir paskiausiai iš Lietuvos išvykome.

Beabejonės, kad p. M. Yčas šito-kius Lietuvos įstatymus žino kuoge-riausiai, tačiau jisai atvažiavęs Ame-rikon mėgina klaidingai informuoti žmones ir net redaktorių, kad ame-rikiečiai kalti, kad neapsigyvena Lie-tuvoje ir grįžta atgal Amerikon. Gal nekuri redaktoriai ir patikės tokioms klaidingoms p. Yčo informaci-joms, tačiau Amerikos lietuvių neti-kęs, nes jau dauguma turėjo progos persitikrinti, kad tik Amerikos lie-tuvių doleriai gali gyventi Lietuvoje, bet patiemis Amerikos lietuviams Lietuvoje nėra vietos!

Aš turiu perlaiktą (pasportą), ku-ris liudija visą tą, ką čionai rašau.

J. J. Žilis.

PRANEŠIMAS IR KP. NARIAMS.

Gerb. SLA. ir kp. nariai. Malo-nėsite visi priduoti savo dabartinius antrašus ir mėnesines duokles užsi-mokėti, nes po senais antrašais nega-lima surasti draugų. Antrašai reika-lingi ir delei įvairių kitų dalykų. Ka-da jau daugelis narių yra suspenduo-ti, o kiti ir iš knygų taps išbraukti ir vien delto, kad sekretorius negali jų surasti. Mes turėtumėm atsiminti, jog SLA. yra didžiausia ir turin-tiausia lietuvių organizacija Ameri-koje, tad nereikėtų jos apleisti. Ma-lonėsite visi užsimokėti mėnesines duokles ir priduoti antrašus. Sekre-torių galima rasti kiekvieną ketverto vakarą pas p. Zelį po No. 27 Con-gress Ave., nuo 7:30 ligi 8:30 val. Sekretorius S. Bakanas.

PRANEŠIMAS VISUOMENEI

Pranešu visuomenei, o ypatingai SLA. nariams, kurių tarpe nemažai yra pažystamų ir draugų kartu dir-busių šios organizacijos ir visuome-nės labui, kad aš pereitą vasarą lan-kiausi Lietuvoje ir dabar sugrįžęs aggal į Chicago, atidariau ofisą siun-timo pinigų į Lietuvą, pardavimą laivakorčių ir tt. Pinigus siunčiu pagal dienos žemiausį kursą, užtin-tintu būdu greito išmokėjimo Lie-tuvoje artimiausioje bankoje arba pašte.

Todėl kviečiu brolius lietuvius, tu-rinčius reikalus siųsti pinigų arba laivakortę į Lietuvą savo giminiams ar draugams, kreiptis pas mane as-meniškai arba iš kitų vietų laišku, o aš patarnausiu visiems kuoteisingiau-siu ir geriausia.

M. J. DAMJONAITIS,
4559 So. Hermitage Ave.,
CHICAGO, ILL.

Ne rėksniai Lietuvą išgelbės, bet pasišventėliai.

IT'S TOASTED

Don't forget America's Making Exposition

SEVENTY-FIRST REGIMENT ARMORY
34th STREET & 4th AVENUE
NEW YORK CITY
October 29th - November 12th

Severa's Regulator

(Severo Regulatoriu). Kuris yra rekomenduotas dėl gydymo tu ypa-tinų nusilpėjimų, netvarky ir ne-reguliariskumų, kuriems moterys kenčia. Gaukite pas savo Apie-koriaus šienien.
Prie \$1.25.

PAIN-EXPELLER

DRAUGAS REIKALĖ

KAIP BUDAVOTI NAMUS

Galite tai padaryti dabar ir tuo pilnai pasinaudoti palio-savimu nuo taksų, NUSIPERKANT KELIS LOTUS DA-BAR ir pradedant budavoti pirm balandžio 1 d., 1922 m. Pirkite lotus Woodhaven, New Yorko mieste, į kur gali-ma nuvažiuoti už 5c., arti Rockaway Bulvaro ir Woodhaven Avenue (Cross-Bay Boulevard) ir B. R. T. elevatoriais stotis prie Lefferts Avenue linijos. Rasite galimybių gauti paskolas namų budavojimui.

Susitarimai padaryta su pastovia skolinimo institucija, ku-ris suteikia budavojimo paskolas prieinamomis išlaidomis.

ABSOLUTISKAI VARZYTINIŲ PARDAVIMAS

vienoje iš aktyviausių Namų budavojimo sekcijų New Yor-ko mieste, kur tukstančiai stubų pastaroju laiku tapo pasta-tyta.

375 WOODHAVEN LOTAI

Prie WOODHAVEN AVE. (Cross-Bay Boulevard), Pitkin Ave., Albert St. (senas South Road), 135-th ir 149-th Aves., 94-th, 95-th ir 96-th Streets. Varzatyinės įvyks

SUBATOJE, SPALIO 29 DIENĄ,

1-mą val. po pietų, sėtoje nežiurint ar lytu ir butų giedra. PASIŽIURĖKITE ŠITU LOTŲ — tik kelios minutės ėjimo nuo Rockaway Boulevard ir Woodhaven Ave. stočių B. R. T. elevatoriais — Lefferts Ave. linijos, kuri eina nuo Brooklyno tilto.

Už 5c. galima nuvažiuoti į New Yorką už 6c. — 60c. — už 5/10c. — 50c. už 5/10c. gali pasilikti ant morgėčiaus.

Title Guarantee & Trust Co. Pirkimo Palindymai Dykai. Specialės Išligos Suteikiamos Budavotojams. Reikalaukite knyginių žemlapio.

67 Liberty St., New York City. Telefonas: Cortlandt 0744

67 Liberty St., New York City. Telefonas: Cortlandt 0744

67 Liberty St., New York City. Telefonas: Cortlandt 0744

67 Liberty St., New York City. Telefonas: Cortlandt 0744

67 Liberty St., New York City. Telefonas: Cortlandt 0744

67 Liberty St., New York City. Telefonas: Cortlandt 0744

67 Liberty St., New York City. Telefonas: Cortlandt 0744

67 Liberty St., New York City. Telefonas: Cortlandt 0744

67 Liberty St., New York City. Telefonas: Cortlandt 0744

67 Liberty St., New York City. Telefonas: Cortlandt 0744

DIDELIS BALIUS!

Didelį balių rengia SLA. 160 kuopa lapkričio 12 d., 1921 m., Lietuvių Ukėsų Svetainėje, tar-pe 3-čios ir 4-tos gatvių, ant Thompson ave., Donora, Pa.

Prasidės 6 val. vakare. Gerb. lietuviui ir lietuviutėms!

Nepraleiskite šios progos ir at-silankykite kuoskaitlingiausiai ant šio balaus, nes gros puiki orkestra ir bus gardžių užkan-džių ir gėrimų.

Ižanga: Vyrai arba porai 50c. Moterims 25c.

Visus kviečia komitetas.

Tirštąs, Raudonas Kraujas

reiskia gerą sveikatą. Nuga-Tone yra puiki gyduolė, kuri tveria tirštą, raudoną kraują, tvirtus pastovius ner-vus ir tuo būdu padaro tvirtais vy-rus ir moteris. Ją naudoja per 30 metų tukstančiai žmonių su geria-siomis pasekmėmis. Ji sudaryta iš aš-tuonių aukštos vertės gyduolių, kuri veiklia ant visų svarbiausių kūno da-lyų. Nuga-Tone suteikia gerą apeti-tą, pataiso grumuliavimą, reguliariu palioosuoja vidurius, suteikia malonų kvapą, nuima užtraukus nuo liežuviu, padidina svarumą ir įveda naują gy-vybę ir energiją žmogaus kūne. Su-teiks raudonumą jūsų veidams ir tvirtumą jūsų kumui. Nusipirkite Nuga-Tone šiandien bile aptiekoje, panaudokite kelias dienas ir jei ne-busite pilnai užgandinti su pasek-mėmis, sugrąžinkite likusį aptieko-rini ir atsiimkite savo pinigų at-gal. Jei jūsų aptiekorius neturi Nuga-Tone, tad nepriimkite substitūtų, bet prisiųskite mums \$1.00 ir mes išsiųsime jums viso mėnesio naudoji-mui, užmokėdami persiuntimo lėšas. National Laboratory, 1918 S. Wa-bash ave., Chicago.

Nuga-Tone

Skausmus ir gėlimus nutildo

PAIN-EXPELLER

Valstaiskio užrag. S. V. Pat. Ofiso.

DRAUGAS REIKALĖ

GEORGE MATULEWICH

ATTORNEY-AT-LAW
National State Bank Building,
619 Broad Str., Newark, N. J.

LAIVAKORTES VĖL PABRANGO.

Į Hamburgą ir Bremeną \$125
Į Liepoją \$145
Į Piliavą-Karaliaučius \$135
War Tax \$5.00.
Pinigų Siuntimas Kalėdoms
1000 auksinių už \$10.00.
Pinigus Lietuvoje gauna lai-ke 25-30 dienų.
P. MIKOLAINIS,
53 Hudson Ave.,
BROOKLYN, NEW YORK.

Dr. E. G. KLIMAS

LIETUVIS GYDYTOJAS
Priėmimo valandos:
9-12 valandai ryte.
6-8 valandai vakare.
2538 E. Wileghay Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

A. S. Trečiokas

195 ADAMS ST.,
NEWARK, N. J.

Parduoda laivakortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis, o y-patingai į Lietuvą.

Dr. A. P. Dambrauskas

Priėmimo valandos:
Nuo 10 ištvyto,
2-3 po pietų ir
6-8 vakare.
1624 So. 4-th Street,
PHILADELPHIA, PA.

J. B. BRONUSHAS, M. D.

Ofiso valandos:
Nuo 7 iki 8:30 vakare.
Nedėlioje nuo 2 iki 3 po pietų
615 COLUMBIA AVE.,
BALTIMORE, MD.

DR. P. ŠIMAITIS

Naprapath'as.
Gydaus be vaistų ir be operacijų
Priėmimo valandos:
Po antrašu
10737 S. Michigan Ave.
nuo 8 iki 12 val. ryte
O po šituo antrašu
2418 W. 45 st., prie Western av.
nuo 2 iki 7 val. vakare.

JOHN S. LUPATTO

Attorney and Counselor at Law
SLA. Advokatas-Patarėjas.
108-9-10 Coal Exchange Building
WIKES BARRE, PA.

I LIETUVĄ

Artimas susiekimas į visas dalis Lietuvos. Geras maistas ir užtek-tinai jo. Visi parankumai. Dideli deniai. Visi moderniško laivo sma-gumai.

RED STAR LINE

Laivai plaukia kas savaitę iš New Yorko į Hamburgą:
Samland (tik 3 klasas) lapkr. 30
Iš New Yorko į Antverpą:
Lapland ..... spal 29 d.
Finland ..... lapkričio 5 d.
Zeeland ..... lapkr. 19
Kroonland ..... lapkr. 26 d.

AMERICAN LINE

Iš New Yorko į Hamburgą:
Minnekahda ..... lapkr. 5 d.
Mongolia ..... spalio 26 d.
Manchuria ..... lapkr. 23 d.
Tiesi kelionė į Piliavą.
INTERNATIONAL MERCAN-TILE MARINE CO.,
120 laivų — 1,300,000 tonų.
9 Broadway, New York,
arba pas vietinius agentus.

LIETUVIŲ ISTAIGA GYVUOJA 35 METAI

VIENYBĖ

„Vienybė“ istaiga per 35 metus siunčia pi-nigus į visas pasaulio dalis, parduoda laivakortes ant visų geriausių linijų ir viskuom keleivius ap-rupina, atlieka visokius spaudos darbus greitai ir gražiai, turi didžiausią Amerikoje lietuviškų kny-gų sandėlį ir leidžia didelį laikraštį „Vienybė“ du sykų savaitėje. Preunmerata: \$3.50 metams. Visi kreipėsi į „Vienybę“ kitur niekada nebese-kreipia. Visais reikalais rašykite:

VIENYBĖ

193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

GARSINKTĖS „TĖVYNĖJE“.

Ruffles galima gauti visose aptiekose po 65c. bonkų, arba tiesiog iš išdirbėjų per pašta už 75c. bonkų.

F. A. D. RICHTER & CO. Brooklyn, N. Y.

NEW YORK — HAMBURG DIRECT
Trumpas susisiekimas su visom dalim Centralės Europos. Savaitiniai išplaukimai kas Ketvergas nuo pier 86, North River, 46-th St., New York, 12 val. d.
„HANSÁ“
„MOUNT CLAY“
„MOUNT CARROLL“
„MOUNT CLINTON“
„WUERTTEMBERG“
„WUERTTEMBERG“
tyrusiais lietuviams vertėjais. Galima vežtis dykai 275 sva-rus багаžo iki rubežnių. Kąjutos su 2, 4 ir 6 lovom ant visų laivų. Dideli valgomie kambariai ir pasivaikščiojimo dieniai skiriam 3 klasos pasažieriams. Ant laivų „Hansa“ ir „Bayern“ yra specialieji kaitų. Rašyk mūs gentui arba UNITED AMERICAN LINES, Inc., 39 BROADWAY, NEW YORK.

KALEDOMS PRISIARTINANT

Visame pasaulyje yra priimta sveikinti savo gi-mines, savo artimuosius, didžiųjų švenčių sulaukus. Kiekvienas Amerikos lietuvis turi savo artimųjų Lie-tuvoje, kurie su išsilgimu laukia dovany, laukia gal ir labai reikalingos pašalpos. Ir kaip tik dabar yra laikas pasirūpinti, kad tos mūsų dovanos pasiektų juos dar pirm švenčių. Nebe to dar, nebutų reikalin-ga Lietuvoje ir šiaip paramos, žiemai ateinant, — DAR DAUG YRA TENAI VARGO IR SKURDO, DAR TOLI GRAŽU NEUŽGIJO TOS Mūsų ŽMO-NIŲ ŽAIZDOS, KURIAS UŽDAVĖ JIEMS KARB. Taigi mūsų, Amerikiečių, pareiga yra nepamiršti anoj pusėj vargstančių savo giminių.

Dabar kaip tik gera proga pasiskubinti su per-siuntimu Lietuon pinigų, nesa kursas pinigų yra la-bai žemas. Maža viltis, kad jis dar žemiau pultu, bet yra daug galimybių, kad gali pakilti, — TAD KIEK-VIENAS KAS TURI REIKALĄ PERSIŪSTI LIETU-VON PINIGUS, LAI PASINAUDOJA ŽEMU KUR-SU dabar jau.

Kad žmonės naudojami puolimu kurso, matoma iš žemiau paduotos ištraukos iš mūsų knygų, paro-dančių, kaip su kiekvienu mėnesiu vis daugiau pinigų siunčiama per mūsų Banką. Taip, išsiųsta Lietuvon per BALTIC STATES BANKĄ: 1921 m. Sausio mė-nesy — 2,530,456 auks.; Vasario mėn. — 2,082,795 auks.; Kovo mėn. — 2,640,861 auks.; Balandžio mėn. — 2,087,633 auks.; Gegužės mėn. — 3,118,044 auks.; Birželio mėn. — 2,501,950 auks.; Liepos mėn. — 4,904,886 auks.; Rugpjūčio mėn. — 5,696,650 auks.; Rugsėjo mėn. — 5,114,750 auks. VISO PER 9 MĖ-NESIUS ISSIŪSTA PER Mūsų BANKĄ Į LIETU-VĄ 31 MILIJONAS 678 TUKSTANČIAI IR 25 AUK-SINAI, IR NEI VIENAS SKATIKAS IS TŲ PINIGŲ NEKA ŽUVEŠ.

BALTIC STATES BANKAS užtikrina, kad per jį siųsti pinigai kuogreičiausiai pasiekia Lietuvą; BALTIC STATES BANKAS duoda pilniausią garan-tiją už pinigų čielybę.

Taigi ir gerb. Tamsta pasinaudok tais patogū-mais, t. y. kursu, kuogreičiausiai ir teisingiausiai BALTIC STATES BANKO patarnavimais ir siųsk pinigų į Lietuvą dabar, kuomet už dolarį gaunama la-bai daug auksinių.

Adresuokite mums šitaip:

BALTIC STATES BANK,
294 Eighth Avenue, New York, N. Y.

VIETINIS ŽINIOS

Spalio 29 d. prasidės „America's Making“ paroda, kuri trauksis ligi 12 d. lapkričio, š. m. Parodos vieta 71-st Regiment Armory, ant 34-tos gatvės, New Yorke.

Šioje parodoje dalyvauja 26 tautos, kurios stengsis parodyti savitus dalykus ir kuomi prisidėti prie Amerikos budavojimo. Lietuviai irgi turi įrengę savo skyrių, kuris susideda iš lietuviškų staklių, audėjų, audinių ir medžio rankų darbų. Apart to, lietuviai įrengs vieno vakaro programą iš choro dainų, lietuviškų šokių ir bus parodyta keletas filmų.

I parodą įžanga: suaugusiems 50c. ir vaikams 25c. vakarais, o dienomis — suaugusiems 25c. ir vaikams 10c.

Patartina lietuviams šią parodą atlinkyti skaitlingai, ypač jos atidarymo dienoje ir kuomet bus lietuvių vakaras. Manoma, kad atidarymo dienoje dalyvaus ir prezidentas Hardingas, kurio užkviesti važinėjo Vašingtonan 18 tautų atstovai, jų tarpe ir lietuvių atstovai.

Spalio 24 d., SLA. raštinėje, prasidėjo SLA. Pildomosios Tarybos suvažiavimas. Suvažiavime dalyvauja Pildomosios Tarybos nariai: Prez. S. Gegužis, Vice-Prez. V. Kamarauskas, Sekr. P. Jurgeliutė, Izd. T. Paukštis, Izd. Glob. J. M. Danieliū, ir A. M. Raginskas ir Dak.-Kvot. Dr. F. Matulaitis; Kontrolės Komisijos nariai: F. Živatkas ir J. Kačergis; Prieg. Namų Komisijos nariai: P. A. Dėdynas ir V. M. Čekanauskas.

Kadangi yra susibėgę daug įvairių klausimų SLA. reikalais, kurie turi būti išspręsti šiame suvažiavime, todėl tikimasi, kad suvažiavimas tęsis apie 3 dienas.

Lapkričio 2 d., š. m., Public School 41 auditoriume, 36 Greenwich Ave., tarpe 6 ir 7-tos Ave., New Yorke, įvyks lietuvių prakalbos, kurios yra rengiamos apšvietos tikslais. Bus plačiai aiškinama kiekvienam žmogui mokslo ir apšvietos reikalingumas, taipgi bus kalbama apie Lietuvą ir kitus naudingus ir žingėdžius dalykus. Todel prašoma visus žemutinės New Yorko dalies lietuvius atsilankyti kuoskaitlingiausiai į šias prakalbas, nes bus geri kalbėtojai, tad turėsite progos išgirsti daug naudingų dalykų. Šias prakalbas rengia SLA. 126 kuopa.

Kuopu Susirinkimai

St. Louis, Mo. SLA. 214 kp. višutinės susirinkimas įvyks 5 d. lapkričio, 7 val. vakare, Kyrgyno svetainėje, ant 14 ir Case ave. Malonėkite visi nariai atsilankyti ir užsimokėti užvilkimą mokėstis. Taipgi turime daug ir kitų reikalių apsvastyti. Atsiveskite ir naujų narių prirašymui prie SLA. 214 kuopos.

J. V. Klastaitis, 3726 Delmar Bl.
Donora, Pa. SLA. 160 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks 6 d. lapkričio, 2 val. po pietų, Lietuvių Užeis svetainėje, tarp 3 ir 4 gatvių. Malonėkite visi nariai ir narės atsilankyti, nes turime daug svarbių reikalių apsvastyti. Taipgi atsiveskite ir naujų narių prirašymui.
Skr. A. Kizas.

CUNARD-ANCHOR

Didžiausi, greičiausi garlaiviai pasaulyje. Puikus patarnavimas pasažieriams. Yra vietinis agentas jūsų mieste ar artimoje aplinkoje.

I Lenkija, Lietuva, Ukraina ir kitas Baltijos valstijas per Hamburgą:

SAXONIA išplauks spalio 29 d.

Kajutos \$145.00. Išeisimo \$50.00.

Karės takų \$5.00.

Per Cherbourg, Southampton, Liverpool arba Glasgow:

Carmania ..... lapkr. 5 d.

Columbia ..... lapkr. 5 d.

Assyria spalio 29 d.

Albania ..... lapkr. 3 d.

Per Angliją ar Hamburgą į Daniją \$135; į Liepoją \$145; į Hamburgą \$135. Karės takų \$5.00.

Savo gerumu ir pigumu viršija visus kitus cigaretes

BEECH NUT CIGARETTES

Neiškęsi jų nepamegęsi!

20 for 15¢

Wm. L. Lillard Co.

Priėmimo valandos: Bell Phone 1803-J.

Nuo 9 ryto iki 8 val. vakare.

Nedėlionis, nuo 10 ryto iki 2 po piet.

DAKTARAS L. W. HODGINS

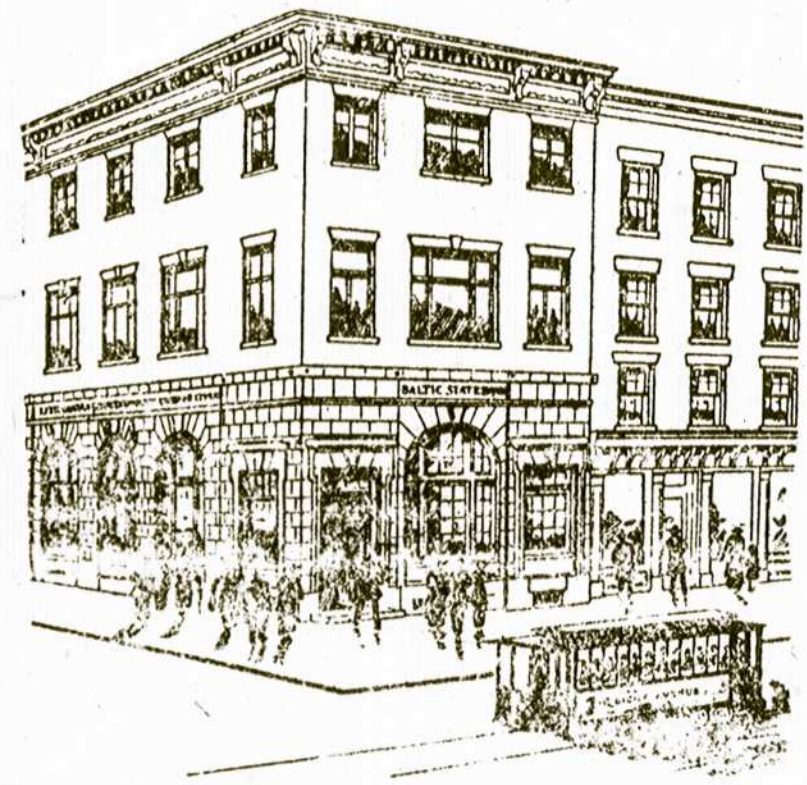
PRAKTIKUOJA 25 METUS.

Specialistas užsienietiški ir kroniški ligų.

Duryi iš dešinės pusės — šale krautuvės durų 2 aukštas, ant viršaus Chesters Drabužių krautuvės.

4 S. CENTRE ST., POTTSVILLE, PA.

Telef. Watkins 2142.

PIRMASIS IR VIENINTELIS TIKRAI LIETUVIŲ BANKAS RYTINĖSE VALSTIJOSE

BALTIC STATES BANK

KAS MANO KELIAUTI LIETUVON ir nori turėti gerą kelionę, draugišką ir teisingą patarnavimą Amerikoje, ant laivo ir Lietuvoje, — LAI KREIPIASI Į BALTIC STATES BANKĄ.

KAS SIUNČIA PINIGUS LIETUVON, ar pašalpos giminėms ar pats ketindamas keliauti, ar bizniui — pirmui užkės ar pasidėjimui Lietuvos Bankuose, ir nori, kad pinigai būtų teisingai, be nuostolių ir greitai pristatyti, — BUTINAI LAI KREIPIASI Į BALTIC STATES BANKĄ, kuris persiunčia Lietuvon pinigų greičiausiai ir teisingiausiai.

KAS NORI PASIDĖTI PINIGUS NUOSIMČIAMS ir gauti 4 dol. nuo šimto, nuosimčius priskaitant prie sumos kas mėnuo, — LAI SIUNČIA DEPOZITUS Į BALTIC STATES BANKĄ per pašta, Money Orderiais arba banko čekiais.

KLAUSKITE DRASIAI INFORMACIJŲ — MES GREITAI ATSAKOMO Į LAISKUS.

PARDUODAME LIETUVOS LAISVES PASKOLOS BONUS IR IŠMAINOME PASKOLOS BONUS KUPONUS.

BALTIC STATES BANK

294 EIGHTH AVE.,

NEW YORK.

ATLANKYKITE SAVO TEVYNĘ PER KALĖDAS

Puiki proga atlankymui savo tėvynės per Kalėdas yra suteikiama išplaukimu gruod. 10 d. garlaivio MINNEKAHDA (17,720 tonų didumo) — visos paskirtas 3-čiai klasai) kuris išplaukia iš New York į Hamburgą, Liepoją ir Daniją. Jūs pribusit į laiką, kad praleidus Kalėdas savo gimtinėje pastogėje. Ruimingi dieniai pasivaikščiavimo, kurie visi yra skiriami trečios klasos pasažieriams. Uždaromos kajutos, Geras maistas ir jo duodama užtektinai. Visi dalykai įvykdomi keliaujant.

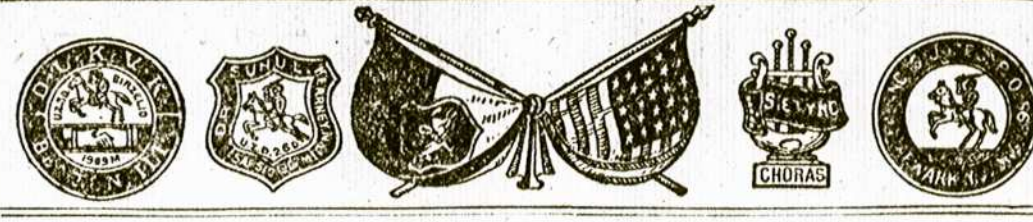
White Star Line, Red Star ir American Linijų išplaukia iš New York, Philadelphia ir Bostono parankiomis dienomis norintiems atlankyti Europą per Kalėdas. Specialiai susitarimai šioms kelionėms.

RED STAR LINE

WHITE STAR LINE ir AMERICAN LINE

INTERNATIONAL MARITIME COMPANY

39 BROADWAY, NEW YORK.

DRAUGIJŲ ATYDAI!

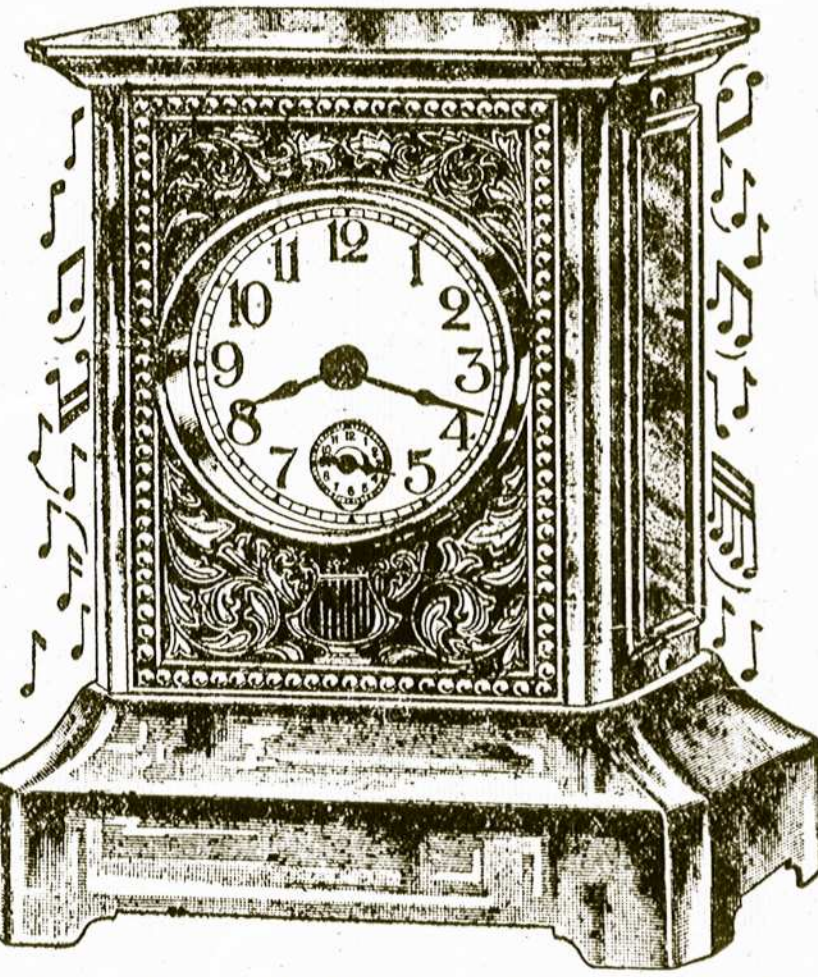
Dirbtuvė Vėliavų, Kukardų, visokių Ženkelių, Guzikų, Antspaudų ir kitokių Draugystės reikalingų dalykų. Reikalaujami Katalogai ar Sampalų, pažymėkite ir jūsų dr-tės vardą. STRUPAS CO., 90-92 Ferry St. Newark, N. J.

Dykai! Puiki Muzika! Dykai!

—NAUJAUSIS IŠRADIMAS—

Pagarbėjęs laikrodį delei savo pasaulinės muzikos.

Jūs busite nustebinti ir sužavėti, kuomet išgirsite tokią puikią muziką paslėptą šitame naujai išrastame laikrodyje, kuris kaip tik atėjo iš Europos. Šitas laikrodys groja puikias melodijas garsiausių pasaulio artistų, ir jūs turėsite progos tai išgirsti tikrai užsukdami šį laikrodį ir paspausdami guziką. Jis groja selekcią per 20 minutų ir yra visiškai užslėpta mašinerija. Jūs neprivalote išleisti sunkiai uždirbtų savo pinigų dėl aukštos rusišios instrumentų kaip pianas, grafonas, ar jų roliams ir rekordams ir tt., nes šis laikrodys padarytas taip, kad jo muzika pavaduos aukštos rusišios instrumentus. Šitas laikrodys yra tvirtai padarytas iš bronzos ir stori aplkotas auksu. Jo puikias išmarginimas brangaus laikrodžio išvaizda, kuris bus gražum jūsų namų papuošalų. Jo viduriai padirbti Vokietijoje ir taip nustatyti, kad laiką laikys geriau, negu bile laikrodys, koki ligi šiol tik buvo padaryti. Muzikaliai viduriai patalpinti dugne laikrodžio, ir yra visiškai liuosi nuo efekto laiką rodančių vidurių, kas užtikrina tyrą ir malonų muzikos toną. Šitas laikrodys kiekvienam yra labai pageidaujamas, ku- is netik teisingu laiko rodytoju, bet ir aukštos rusišios muzikaliu instrumentu yra. Jis yra pilnai vertas \$18.00, tačiau mes jį parduosime per šį mėnesį tikrai už \$6.50, kartu išduodami garantiją ant 25 metų. Todel butinai pasinaudokite tuojaus šituo dideliu pasiūlymu, nes vėliaus jo kaina bus \$18.00. Tikrai iškirpkite šitą apskelbimą, parašykite AIŠKIAI savo vardą ir pravarde ir pasiųskite mums kartu su 50c. pašto ženkeliu padengimui dalies persiuntimo lėšų. Balansą užmokėsite, kuomet Laikrodys bus pristatytas į jūsų namus. Išmėginkite per 10 dienų ir jei busite neužgandinti, tad mes sugrąžinsime jūsų pinigus. RAŠYKITE ŠIANDIEN! UNION SALES COMPANY, 673 W. Madison St., Dept. 114, Chicago, Ill.

A. SKRITULSKAS

NOTARAS IR AGENTAS

Užlaikau geriausius cigarus Parduodu laivakortes ant visų li-
nijų, kur tik kas nori ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pi-
nigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių
pinigus ant amerikoniškų. Darau daviernastis, pavedimus dalyi ir
atlieku visokius reikalus su Rusijos valdžia. Užlaikau svetainę mi-
tingams ir veselėjoms. Iš tolimųjų miestų galima
atsiiauti laisvais.

26 Broad Street, New Britain, Conn.

Telephone 550

GRIGAS KUNASASKAS

TIESUOTAS AGEN-
TAS VISŲ GAR-
LAIVINIŲ

LINIJŲ

AGENTURA

UŽDETA

— 1910 M. —

LAIVAKORTES Į LIETUVĄ

Ir iš LIETUVOS parduodu per Rotterdamą, Antver-
peną, Amburgą, Bremę ir Liepoją ant geriausių ir
greičiausių laivų. Pasportus išreikalauju visiems keliau-
jantiems į LIETUVĄ PINIGŲ siuntimas ir mainy-
mas pagal dieninį kursą. Išvažiavianti į Lietuvą mai-
nyti pinigus ne priverčiami.

Su visomis informacijomis kreipkitės į agentū-
rą per laisną pas seną ir užtikrintą agentą

G. KUNASASKAS

179 E. 3-rd STREET, NEW YORK, N. Y.

Visuotinę užtikrinimą įgijau teisingumu ir mano
goru patarnavimu, užgandėdau daugumą, užgandėdusiu
ir jus.

BALTIJOS AMERIKOS LINIJA

0 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Tiesi kelionė į LIETUVĄ

PER PILIAVĄ

(Karaliaučio prieplauka)

Arba per LIBAVĄ, HAMBURGĄ-EITKUNUS.

Šiuomi linksma mums pranešti, kad mes pasidarbavom idant
musų pasažieriai, o ypatingai Lietuviai, galėtų keliauti Stačiai į
Piliavą.

Lietuviai, važiuojant į Piliavą, aplenkia lenkų juostą (Korido-
rą) ir privalo turėti tikrai lietuvišką pasportą; jokių vizų nereikia.
Susisėsimas su Piliava, tai yra nauja šaka mūsų reguliariško
susisėsimas su Hamburgu, Danzigu ir Liepojom, o del lietuvių tai
trumpas ir parankus kelias namon dasigauti.

DIDELI DVIEJU SRIUBŲ PAŠTO LAIVAI IŠPLAUKS:

S. S. LITUANIA lapkr. 2 S. S. ESTONIA lapkr. 23

S. S. LATVIA lapkr. 9 S. S. POLONIA gruod. 7

Taipgi naujas tiesioginis kelias tarpe

LIEPOJAUS—DANZIGO—HALIFAX, Kanada.

Visi laivai turi puikius kambarius trečios klasos keleiviams.

Kreipkitės prie mūsų agentų jūsų mieste.

PINIGAI IR LAIVAKORTES

LAIVAKORTĖS ATPIGO!

Į Hamburgą \$100; į Karaliaučius \$110; į Eitkunas \$107; į Liepo-
ją \$120.

Siunčiame pinigų Lietuvon žemesniu dienos kursu negu kito
staigos. Parduodame Laivakortes ant visų linijų didžiausių laivų.
Padarome pasportus važiuojantiems Lietuvon. Atitraukiame gim-
ines ir šeimynas iš Lietuvos. Patinkam keleivius ant visų New
Yorko stočių. Siųsdami pinigų Lietuvon arba užsisakydami laiva
kortę visomet išpirkit Money Orderį ir adresuokite sekanciai:

AMBRAZIEJUS & DANIELIUS.

168 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Tel. Greenpoint 5975 (SLA. Nariai.)

United States Lines

Generališki Agentai del VIDURINĖS IR RYTINĖS EUROPOS

NORTH GERMAN LLOYD, Bremen

IS NEW YORKO tiesiai į BREMENĄ—DANZIGĄ—LIEPOJĄ

Tiesioginis susisiekimas į LIEPOJĄ per Danzigą. Tiesus persi-

mainymas nuo laivo ant laivo.

PRINCESS MATOIK ..... gruod. 10

POTOMAC ..... lapkr. 12, gruod. 31

HUDSON ..... gruod. 3

IS New Yorko TIESIAI Į CHERBOURG—BREMAN

Greičiausi laivai plaukianti po Amerikos Vėliava:

AMERICA ..... Lapkričio 1, Lapkričio 29 ir Sausio 3

GEORGE WASHINGTON lapkričio 8, gruodžio 8, sausio 17

Kreipkitės į agentus tarnaujančius

UNITED STATES LINES,

45 Broadway, NEW YORK, 2050 Whitehall.

Moore & McCormack Company, Inc.

Roosevelt Steamship Company, Inc.

United American Lines, Inc.

Administratyviai Operatoriai Suvienytų Valstijų Laivyno Tarybos

SWEDISH AMERICAN LINE

24 STATE ST., NEW YORK

Greitas pasažierinis patarnavimas iš New Yorko į LIEPOJĄ
per Gothenburgą, Švediją. Pasažieriai persodinami ant jurių ir ve-
žami tiesiai į Liepoją.

S. S. STOCKHOLM išplaukia ..... lapkr. 12 d.

S. S. DROTTHINGHOLM išplaukia ..... gruod. 3

NUPIGINIMAS trečios klasos kainose:

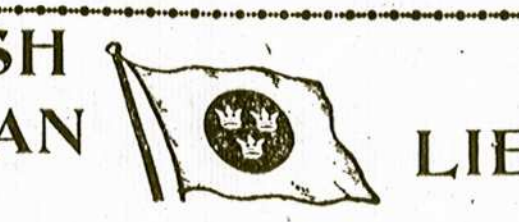
Į HAMBURGĄ \$125

Į PILIAVĄ, KOENIGSBERGĄ ir DANZIGĄ \$135

Į LIEPOJĄ \$145

Ir \$500 karės takų.

Trečios klasos pasažieriai sutalpinami į kajutas, turinčias tikrai
po 2 ir 4 lovas. Švedų viza nereikalinga. Kreipkitės prie vietinių
agentų.

LIETUVA